

umhvervisstofan

Umhvervisgóðkenning

Navn á virki við góðkenning:	
Tórshavnar Havn	
Bústaður hjá virki:	
Eystara Bryggja 34	
Galdandi fyri virksemi:	
At gera útfylling á sjógv í Álakeri	
Matr. nr.:	V-tal:
970a	330256
Mál nr.:	Galdandi frá:
20/00324-9	18. maí 2020

Suni Petersen, deildarleiðari

18/05-2020

Sjurður J. Ferjá, umhvervisviðgeri

1 Góðkenning og heimild

Henda umhvørvisgóðkenning av virkseminum hjá Tórshavnar havn er givin við heimild í §§28 og 29 í løgtingslóg nr. 134 frá 29. oktober 1988, um umhvørvisvernd, við seinni broytingum, og § 1, nr. 4 í kunngerð nr. 54 frá 3. mai 1994 um at leggja eftirlits- og umsitingaruppgávur eftir umhvørvisverndarlógini til Umhvørvisstovuna, við seinni broytingum.

Endamálið við umhvørvisgóðkenningini er at fyrirbyggja og avmarka dálking av náttúru og umhvørvi og at fyrirbyggja og avmarka ampar, sum kunnu standast av virkseminum.

Góðkenningin fevnir um arbeiðið hjá Tórshavnar havn og møguligum undirveitarum teirra at gera útfylling á sjógv í Álakeri, so leingi byggiarbeiðið varir.

Góðkenningin er grundað á upplýsingar frá Tórshavnar havn og ráðgevum teirra. Tað er ábyrgdin hjá Tórshavnar havn, at upplýsingarnar, sum eru latnar Umhvørvisstovuni, eru rættar.

Henda góðkenning tekur ikki støðu til, um tað er neyðugt við góðkenning eftir aðrari lóggávu.

2 Umsóknin

Tórshavnar havn vendi sær í mars 2019 til Umhvørvisstovuna við fyrisurningi viðvíkjandi loyvi at fylla grót út á sjógv í Álakeri sambært §21 í lóg um verju av havumhvørvinum¹. Ætlanin er at gera eitt grótkast á umleið 200 m, og síðani leggja bátadrúgvur til umleið 200-250 bátapláss.

Tórshavnar havn vísti á, at umhvørvið í hesum økinum er í dag í stóran mun merkt av verandi virksemini t.e. uppfyllingum, grótkøstum og bátadráttum. Millum lítið og einki er eftir av upprunaligu fjøruni. Eisini hava í mong ár ligið spillivatnsútleiðingar hjá Tórshavnar kommunu og hjá Landssjúkrahúsinum út á og tætt við økið.

Umhvørvisstovan svaraði í apríl í 2019, at hon er samd við Tórshavnar havn, at økið frammanundan er merkt av mannahond. Umhvørvisstovan metti, at ætlaða útfyllingin út á sjógv ikki fór at hava munandi ávirkan á náttúru og umhvørvi, og tók tí, sambært § 21, stk. 4 í løgtingslóg um verju av havumhvørvinum¹ avgerð um, at tað ikki er neyðugt við góðkenning sambært § 21, stk. 1 og tilhoyrandi árin smeting sambært § 21, stk. 2 í lógini.

Hóast Umhvørvisstovan metir, at ikki er neyðugt við árin smeting, metir Umhvørvisstovan at útlát serstakliga av plasti í sambandi við arbeiðið at gera oman fyri nevndu verkætlan kann hava týðandi árin á umhvørvið. Tí varð umrøtt við Tórshavnar havn, hvaðani grótið skuldi koma. Tórshavnar havn vísti á, at talan ikki er um tunnilsgrót. Hóast talan ikki er um tunnilsgrót, er nakað av plasti í grótinum, og Umhvørvisstovan metir, at neyðugt er við umhvørvisgóðkenning, fyri á best møguligan hátt at tryggja, at so lítið útlát sum møguligt verður av plasti, hóast virksemið, sum tað at gera útfylling á sjógv, ikki er nevnt í fylgiskjalinum til umhvørvisverndarlógina. Heimild fyri at krevja, at virksemi, sum ikki er nevnt í fylgiskjalinum til umhvørvisverndarlógina, skal søkja um umhvørvisgóðkenning, tá ið mett verður, at serligur tørvur á tí, er í § 28 í løgtingslóg um umhvørvisvernd.

Umhvørvisstovan hevur tí tikið avgerð um, at Tórshavnar havn skal hava umhvørvisgóðkenning til virksemið at gera útfyllingina, sambært § 28 í løgtingslóg um umhvørvisvernd.

¹ Løgtingslóg nr. 59 frá 2005 um verju av havumhvørvinum við seinni broytingum

Tórshavnar havn tók hetta til eftirtektar og søkti hin 31. mars 2020 um umhvørvisgóðkenning av arbeiðinum.

3 Lýsing av virkseminum

Tórshavnar havn ætlar at leggja bátabrúgv var út í Álakeri, og í hesum sambandi er neyðugt at gera grótkast.

Talan er um at gera grótkast á uml. 200 m. Atløgusíða verður gjørd fram við landi, og verður henda uml. 140 m. Eisini verður ein hella framman fyri verandi neyst sprongd burtur fyri at tryggja dýpið við bátabrúgv varnar.

Okkurt um 56.000 m³ av gróti verða fyllt út á sjógv. Hetta fer at leggja 9.500 m² av botni undir grót. Grótið verður ætlandi fingið til vega frá tveimum ymiskum støðum/veitarum. Uml. 23.000 m³ av gróti kemur av eini goymslu á Skjarðshjalla har sprongt grót frá lendisarbeidinum í sambandi við Biogasverkið liggur. Grót fæst eisini til vega frá grótbrotinum hjá Landsverki í Hundsarabotni. Haðani skulu okkurt um 28.000 m³ fáast. harav uml. 23.000 m³ er stórt grót at leggja sum dekkgrót.

Niðanfyri er mynd av ætlanini.

Tórshavnar havn er varug við, at nakað av plasti er uppi í grótinum. Tórshavnar havn ætlar at leggja flotverju út til tess at forða fyri, at plast frá grótinum rekur burtur frá fyllingini.

4 Lýsing av umhvørvisviðurskiftum

Út frá tilfarinum í umsóknini sæst, at Tórshavnar havn er kunnug við, at plast kann vera upp í grótinum. Nøgðin av plasti veldst nakað um, hvat slag av sprengiarbeiði, talan er um. Í hesum førinum er talan um grót úr opnum broti, og vil hetta viðføra minni plast enn um talan var um eitt nú tunnilsgrót. Hátturin at fylla út er eisini avgerandi. Í hesum førinum verður fyllt út frá landi við at vippra grótið á sjógv. Hesin hátturin gerð, at minni av plasti losnar, enn eitt nú tá fyllt verður út við báti.

Tað gerst alt meira greitt, at plast í havinum kann blíva ein stórir lívfrøðiligur, heilsuligur og umhvørvisligur trupulleiki.

Tórshavnar kommuna ætlar at leggja forðing út, so at plastleivdir verður hildið aftur. Umhvørvisstovan metir, at tað er umráðandi at gera eina ítøkiliga og sjálvstøðuga meting í hvørjum einstøkum føri, hvussu ein forðing best verður skipað. Treytir verða tí settar um, at Tórshavnar havn ger eina meting av útlátinum av plasti frá verkætlanini, og hvussu ein forðing á besta hátt kann byrgja fyri, at plast rekur frá uppfyllingini. Eisini verður sett treyt um, at forðingin skal røkjast og at leivdir av spreingileidningum regluliga verða tiknar upp úr forðingini.

Arbeiðið at flyta grót til útfyllingina við lastbilum og gravimaskinum kann hava nakað av óljóði við sær. Av tí at talan er um eina tíðaravmarkaða verkætlan, metir Umhvørvisstovan, at tað í hesum føri kann vera vikið nakað frá vanligu krøvunum til óljóð, og hevur stovnurin valt at taka støði í norsku leiðbeiningini Retningslinje for behandling av støy i arealplanlegging.

Treytir verða settar til óljóð og ristingar.

Nakað av burturkasti stendst av virkseminum, og krøv verða sett til, at verkætlanin hevur skipan til burturkast.

5 Málsviðgerð

Í viðgerðini av umsóknini og til at áseta treytir er m. a. hetta tilfar nýtt:

- Umsókn um umhvørvisgóðkenning frá mars 2020
- Moss havn -Kartlegging av plastforurensning i forbindelse med utfylling i sjø, Rambøll Norge 2016
- Retningslinje for behandling av støy i arealplanlegging (T-1442/2012)

Í málsviðgerðini er serligur dentur lagdur á:

- at Tórshavnar havn leggur virksemið til rættis á ein hátt, so at umhvørvið verður ávirkað minst møguligt,
- at avmarka útlát av plasti so nógv sum gjørligt,
- at avmarka ampar av óljóði og ristingum so nógv sum gjørligt,
- at avmarka útlát av dálkandi evnum, evju og dusti,
- at vandin fyri óhappum, sum kunnu hava dálking við sær, verður minkaður mest møguligt,
- at mannagongdir at fyribyrgja dálkandi óhappum skulu vera tøk og
- at útgerð til handfarin av dálkandi óhappum skal vera tøk.

Gongdin í viðgerðin av umhvørvisgóðkenningini er lýst í kap 2, Umsóknin. Tórshavnar havn og Tórshavnar kommuna fingu uppskot til umhvørvisgóðkenning til viðmerkingar hin 30. apríl 2020. Hvørki Tórshavnar havn ella Tórshavnar kommuna høvdu viðmerkingar til uppskotið.

6 Góðkenningartreytir

6.1 Almennar treytir

- 6.1.1 Hendan umhvørvisgóðkenning, við møguligum broytingum og dagføringum, skal altíð finnast á virkinum, og skulu øll viðkomandi starvsfólk kenna innihaldið og krøvini í góðkenningini.
- 6.1.2 Allar treytir í hesi góðkenning eru eisini galdandi fyri virksemið hjá undirveitarum hjá Tórshavnar havn, meðan teir arbeiða við oman fyri lýstu verkætlan. Tórshavnar havn hevur ábyrgdina av, at undirveitarar hjá felagnum halda treytirnar í hesi góðkenning.
- 6.1.3 Tórshavnar havn rindar fyri allar sýnistøkur, kanningar og metingar av úrslitum.
- 6.1.4 Virksemið má ikki viðkast, fyrr enn nýggj góðkenning er givin til hesa broyting.
- 6.1.5 Um virksemið steðgar fyribils, skal tilfar og útgerð antin tryggjast soleiðis, at tey ikki eru til ampa fyri umhvørvið ella beinast burtur. Harafturat skal eigari tryggja at olja, kemikaliir ella annað ikki kunnu verða til ampa ella kunna dálka umhvørvið, meðan virkið liggur stilt.
- 6.1.6 Heldur virksemið uppat, skal alt tilfar og útgerð beinast burtur.
- 6.1.7 Umhvørvisstovan hevur eftirlit við virkseminum. Eftirlitið verður útint sambært kap. 7 í umhvørvisverndarlógini. Møgulig eftirlitsboð verða bara givin Tórshavnar havn uttan mun til, um tey fevna um viðurskipti hjá Tórshavnar havn ella undirveitara.
- 6.1.8 Í 5 ár eftir at góðkenningin er givin, kunnu ikki gevast onnur boð ella forboð enn ásett í hesi góðkenning, uttan so at:
- nýggjar upplýsingar eru komnar fram um dálkingarskaðaaárin
 - dálkingin elvir til umhvørvislig skaðaaárin, ið ikki kundu síggjast frammanundan, tá ið góðkenningin varð givin
 - dálkingin í aðrar mátar verður størri enn hon, ið góðkenningin er givin eftir ella
 - ampar verða av virkseminum, sum ikki kundu síggjast tá góðkenningin varð givin.
- 6.1.9 Umhvørvisgóðkenningin er galdandi til arbeiðið at gera útfyllingina er liðugt.
- 6.1.10 Um arbeiðið ikki er liðugt, tá 5 ár eru gingin, eftir at góðkenningin er lýst, kann Umhvørvisstovan broyta treytirnar í góðkenningini, tá ið tað er umhvørvisliga grundað ella um minni dálkandi framleiðsluhættir ella betri reinsingarhættir eru komnir fram.

6.2 Innrætting og rakstur

- 6.2.1 Økini, sum henda góðkenning viðvíkir, skulu rekast og viðlíkahaldast soleiðis, at treytirnar í hesi góðkenning altíð verða hildnar.
- 6.2.2 Arbeiði, har vandi er fyri spilli av dálkandi ella vandamiklum evnum, skulu gerast á skynsaman hátt, so at dálking ikki stendst av hesum.
- 6.2.3 Høvuðsreglan er, at tað er bannað at koyra grót á sjógv, sum er dálkað við plasti ella øðrum dálkandi evnum.
- 6.2.4 Um Tórshavnar havn sleppir grót á sjógv, har væntast kann, at tað er dálkað við Nonel leidningsleidvum v. m. ella tilsvarendi plastleidvum, skal Tórshavnar havn tryggja, at møguligar Nonel-leidningsleidir v. m., sum verða skolaðar leysar av grótinum til útfyllingina, verða hildnar aftur so nær útfyllingini sum gjørligt, t.d. við eini forðing.
- 6.2.5 Um forðing verður brúkt, skal Tórshavnar havn áðrenn arbeiðið byrjar, gera eina greiða og grundgivna ætlan fyri, hvørja og hvussu stóra forðing ætlanin er at brúka, hvussu hon tryggjar, at Nonel leidningsleidir v. m. ikki reka burtur og hvussu plastleidir innan fyri forðingina verða tiknar upp.
- 6.2.6 Tórshavnar havn skal regluliga savna Nonel leidningsleidir v.m., sum verður hildnar aftur innan fyri forðing, og skráseta nøgdina av hesum í vekt.
- 6.2.7 Tórshavnar havn skal regluliga fylgja við, tó í minsta lagi tvær ferð um vikuna, meðan arbeiðið fer fram og upp til ein mánað eftir at arbeiðið at gera útfyllingina er steðgað, um Nonel- leidningsleidir v.m. reka upp á land. Tórshavnar havn skal savna og burturbeina hesar til móttakara av burturkasti, og skráseta nøgdina av hesum í hósandi vekteind.
- 6.2.8 Um Tórshavnar havn brúkar aðra mannagongd enn forðing at tryggja, at møguligar Nonel-leidningsleidir v.m., sum kunnu verða uppi í grótinum, verða hildnar aftur, skal Tórshavnar havn somuleiðis áðrenn arbeiðið byrjar, gera eina greiða og grundgivna ætlan fyri, hvussu hetta verður gjørt.
- 6.2.9 Tórshavnar havn skal savna Nonel-leidningsleidir v. m., upp á útfyllingarøkinum eftir hvønn arbeiðsdag, og skráseta nøgdina av hesum í hósandi vekteind.
- 6.2.10 Tórshavnar havn skal skjótast gjørligt kunna Umhvørvisstovuna um óvanlig viðurskifti, sum hava ella kunnu føra týðandi dálking við sær.
- 6.2.11 Tórshavnar havn sendir Umhvørvisstovuni tíðarætlan og mannagongdir viðvíkjandi punktunum 6.2.4 til 6.2.8 í so góðari tíð, at møguligar broytingar kunnu gerast, áðrenn arbeiðið byrjar.
- 6.2.12 Um óhapp ella annað førir við sær, at forðingin ikki virkar sum ætlað, skal einki grót fyllast út fyrr enn forðingin er komin í rættlag aftur.
- 6.2.13 Verður dálking staðfest av spreingileidningum í nærumhvørvinum, kann Umhvørvisstovan krevja, at Tórshavnar havn skipar fyri rudding.

6.3 Óljóð, ristingar, geislingar og ljós

- 6.3.1 Alt virksemi skal fara fram soleiðis, at tað í minst møguligan mun hevur við sær ampar av óljóði, ristingum, ljósi ella geislingum.
- 6.3.2 Ískoytið frá virkseminum, sum henda góðkenning viðvíkir og beinleiðis avleiddum virksemi til óljóðtyngdina við næsta grannamark, má ikki fara upp um niðanfyrri standandi mørk:

Bygningsslag	Krav um dagin (LpAeq12h 07-19)	Krav um kvøldið (LpAeq4h 19-23) ella sunnu-/halgidagar (LpAeq16h 07-23)	Óljóð um náttina (LpAeq,8h 23-07)
Bústaðir, frítíðarhús, sjúkrahús, røktarheim	65 dB	60 dB	45 dB
Skúlar, barnagarðar	60 dB meðan stovnarnir er í brúki		

Óljóðtyngdin: Ljóð, mált sum tað orkujavnaða, A-vigaða ljóðtrýststøði í dB(A) við næsta grannamark.
LpAeq12h 07-19 merkir: miðal orkujavnað, A-vigað ljóðtrýststøði í dB(A) í 12 tímar millum kl. 07-19.
Tilsvarindi fyri hinar styttingarnar.

- 6.3.3 Um Tórshavnar havn metir, at óljóðið fer at ávirka sama grannalag samanhangandi í meira enn 6 vikur, men styttri enn til og við 26 vikur, verða krøvini í 6.3.2 herd við 3 dB.
- 6.3.4 Um Tórshavnar havn metir, at óljóðið fer at ávirka sama grannalag samanhangandi í meira enn 26 vikur, verða krøvini í 6.3.2 herd við 5 dB.
- 6.3.5 Um tað eru at týðilig impulsljóð ella týðiligir eyðkendir reinir tónar er uppi í óljóðinum, kunnu krøvini í 6.3.2 verða herd við 5 dB. Impulsljóð kann stava frá boring, hamring, høgging og øðrum sláivirksemi. Reinir tónar kunnu koma frá útgerð sum pumpum og viftum.

6.4 Burturkast

- 6.4.1 Alt burturkast frá oman fyri nevnda virksemi skal handfarast og skiljast í samsvari við kunngerð nr. 147 frá 1995 um burturkast og galdandi reglum hjá móttakara.
- 6.4.2 Alt burturkast skal latast virki, sum hevur umhvørvisgóðkenning til at taka ímóti burturkasti og viðgera tað.
- 6.4.3 Burturkast skal altíð goymast í hóskaði ílötum ella bingjum, og ikki vera til ampa ella elva til dálking.
- 6.4.4 Serliga dálkaði burturkast skal skiljast og handfarast sambært galdandi reglum og goymast í týðiliga merktum hóskaði ílötum, t.d. UN-góðkendum ílötum.
- 6.4.5 Ílöt við serliga dálkaði burturkasti skulu vera tøtt og standa á einum sjálvstøðugum og avbyrgdum tøttum øki.
- 6.4.6 Bingjur, ílöt og burturkast, sum ikki kann vera í ílötum, skulu verða sett og tryggjað soleiðis, at tey ikki fúka í vindi.

6.5 Rakstrarskrásetingar og umhvørvisfrágreiðing

- 6.5.1 Tórshavnar havn skal skráseta hesar upplýsingar:
- Nøgd av gróti, sum er brúkt til verkætlanina í m³
 - Nøgd av innsavnaðum Nonel leidningsleivdum v.m. og øðrum tilfari frá sprengiútgerð, ella annað tilsvarandi tilfar, býtt upp í innanfyri forðing ella tilsvarandi, uppi á landi og á ymsum stöðum í Tórshavnar havn
 - Eftirlitsmyndugleikin skal til eina og hvørja tíð kunna síggja rakstrarskrásetingarnar ella biðja um avrit av rakstrarskrásetingunum, sum skulu goymast í 5 ár.
- 6.5.2 Tórshavnar havn skal í seinasta lagi 6 vikur eftir at longri steðgur er í arbeiðinum ella á hvørjum ári gera ein umhvørvisfrágreiðing við:
- uppgerð av rakstrarskrásetingunum og lyklatølum,
 - frágreiðing um viðlíkahald og óhapp við umhvørvisligum árinum
 - gjørd og ætlað umhvørvistiltøk
- 6.5.3 Frágreiðingin skal sendast Umhvørvisstovuni í seinasta lagi 1. mars í avloysandi árinum.

Kæruvegleiðing

Henda avgerð kann, sambært § 66 í løgtingslóg nr. 134 frá 29. oktober 1988, um umhvørvisvernd, sum broytt við løgtingslóg nr. 128 frá 22. desember 2008, kærast til landsstýrismannin við umhvørvismálum. Kæran skal sendast Umhvørvisstovuni, sum síðan sendir hana til landsstýrismannin við neyðugum skjølum.

Kærufreistin er 4 vikur frá tí degi, umhvørvisgóðkenningin er almannakunngjørd. Um kærufreistin er úti ein leygardag ella ein halgidag, verður kærufreistin longd til tann fyrstkomandi gerandisdagin.